

Ulkomaankauppa- ja verotusosasto

Lupakeskus

Sture Skinnar

Automaattista ratkaisumenettelyä koskeva käyttöönottopäätös: EORI-ohjelmistorobotti (suomalaiset yritykset ja yksityiset elinkeinoharjoittajat)

Ratkaisumenettelystä vastaava viranomainen: Tulli**Ratkaisumenettely:** EORI-ohjelmistorobotti (suomalaiset yritykset ja yksityiset elinkeinoharjoittajat)**Ratkaisumenettelyn käyttöönottopäivä:** 26.11.2025.**Päätöspäivä:** [20.11.2025]**Voimassaolo:** [20.11.2025 – Toistaiseksi]

1 Päätös

Tämä päätös on julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, tiedonhallintalaki) 28 d §:n mukainen päätös siitä, että Tulli ottaa käyttöön automaattisen ratkaisumenettelyn suomalaisten yritysten ja yksityisten elinkeinoharjoittajien EORI-rekisteröinnissä. Tältä käyttöönottopäätökseltä ilmenevät käyttöönoton perustelut, käyttöönoton perusteena olevat asiakirjat, suunniteltu käyttöönottopäivämäärä ja päätöksen tekemisen ajankohta, tieto päätöksentekijästä sekä yhteystieto, josta on saatavilla lisätietoa automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä.

2 Perustelut

2.1 Johdanto

Tulli on arvioinut automaattisen ratkaisumenettelyn laissa säädetyt edellytykset tällä käyttöönottopäätöksellä. Arvioinnissa on huomioitu hallintolain (434/2003), tiedonhallintalain, tullilain (304/2016) ja EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679 vaatimukset.

Tulli katsoo, että käyttöönottopäätöksen kohteena oleva ratkaisumenettely täyttää laissa säädetyt automaattisen ratkaisemisen edellytykset ja automaatio voidaan ottaa ratkaisumenettelyssä käyttöön. Seuraavassa on kuvattu käyttöönoton perustelut säännöksittäin.

2.2 Tullilainsäädäntö

Euroopan unionin tullikoodeksin (EU:Nro 952/2013) 9 artiklan mukaan taloudellisten toimijoiden on rekisteröidyttävä. Unionin tullialueelle sijoittautuneiden talouden toimijoiden on rekisteröidyttävä siitä paikasta vastaaville tulliviranomaisille, johon he ovat sijoittautuneet. Suomessa suomalaiset yritykset ja yksityiset elinkeinoharjoittajat (talouden toimijat) rekisteröityvät Tulliin. Talouden toimijoilla tarkoitetaan kaikkia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, jotka liiketoimintaa harjoittaessaan osallistuvat tullilainsäädännön piiriin kuuluviin toimiin. EORI-rekisteröintiä voivat siten hakea sekä oikeushenkilöt että luonnolliset henkilöt niiden harjoittaessa liiketoimintaa.

EORI-numeroa haetaan EORI-numeron rekisteröintipalvelussa. EORI-numero on tunniste, jonka yritys tarvitsee tulliasiointiin. EORI-numeron tarvitsevat tuojat, viejät sekä kuljetusliikkeet ja tulliedustajat. Myös henkilöasiakas tarvitsee itselleen EORI-numeron, jos hän tuo EU:n ulkopuolelta hiilirajamekanismin alaisia tavaroita.

2.3 Hallintolaissa säädetty edellytykset

Asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset

Automaattisella ratkaisemisella tarkoitetaan hallintolain 53 e §:n 1 momentissa asian käsittelyn päättävän ratkaisun tekemistä automaattisella tietojenkäsittelyllä ilman, että ratkaisun tarkastaa ja hyväksyy luonnollinen henkilö. Viranomainen voi hallintolain 53 e §:n 2 momentin mukaisesti ratkaista automaattisesti asian, johon ei sisälly seikkoja, jotka edellyttävät tapauskohtaista harkintaa, tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat virkamies tai muu asian käsittelijä on arvioinut. Ratkaisemisen on tällöin perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin käsittelysääntöihin.

Tämän käyttöönottopäätöksen kohteena olevassa rekisteröintimenettelyssä Tulli antaa asian käsittelyn päättävän ratkaisun. Päätös tehdään automaattisella tietojenkäsittelyllä. Asian ratkaisemiseen ei sisälly seikkoja, jotka edellyttävät tapauskohtaista harkintaa. Asiaa ei tarkasta eikä ratkaise luonnollinen henkilö.

Suomalaisen yrityksen ja yksityisenä elinkeinoharjoittajana toimivan luonnollisen henkilön hakiessa EORI-rekisteröintiä asia ratkaistaan automaattisessa ratkaisumenettelyssä ilman luonnollisen henkilön myötävaikutusta. Kuitenkin jos suomalaisen yrityksen tai yksityisenä elinkeinoharjoittajana toimivan luonnollisen henkilön rekisteröintihakemuksen tiedoissa on puutteita, asian käsittely siirtyy automaattisesta ratkaisumenettelystä luonnollisen henkilön käsiteltäväksi. Ulkomaalaisten yritysten rekisteröintihakemukset ratkaisee aina luonnollinen henkilö. Myös muiden yksityishenkilöiden, kuin yksityisten elinkeinoharjoittajien hakemukset ratkaisee luonnollinen henkilö.

Automaattisen ratkaisemisen on hallintolain 53 e §:n 2 momentin mukaan perustuttava sovellettavan lain ja etukäteisen harkinnan perusteella laadittuihin tiedonhallintalain 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettuihin

käsittelysääntöihin, jotka ovat luonnollisen henkilön ennalta laatimia automaattisen tietojenkäsittelyn ohjaamiseen tarkoitettuja sääntöjä.

Asioiden käsitteleminen ja ratkaiseminen käyttöönottopäätöksen kohteena olevassa automaattisessa toimintaprosessissa tapahtuu Tullin ennalta laatimien käsittelysääntöjen mukaisesti. Käsittelysäännöt ovat luonnollisen henkilön laatimia ja ne perustuvat asiaan sovellettavaan tullilainsäädäntöön. Käsittelysäännöt on laadittu siten, että ne kussakin tapauksessa johtavat asian ratkaisemiseen tullilainsäädännössä säädetyllä tavalla. Käsittelysääntöihin on myös määritelty säännöt siitä, milloin ja missä tapauksissa asian käsittely siirtyy automaattisesta toimintaprosessista luonnollisen henkilön käsiteltäväksi.

Tulli toteaa edellä lausutuilla perusteilla, että käyttöönottopäätöksen kohteena oleva automaattinen ratkaisumenettely täyttää hallintolaissa säädetyt asian automaattisen ratkaisemisen edellytykset ja on näin ollen lainmukainen.

Automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytys

Automaattisen ratkaisemisen edellytyksenä hallintolain 53 f §:n 1 momentin mukaan on, että luonnollinen henkilö, johon ratkaisu on kohdistettu, voi kaikilta osin vaatia siihen oikaisua maksutta oikaisuvaatimuksella tai siihen rinnastuvalla vaatimuksella, joka käsitellään päätöksen tehneessä viranomaisessa tai sen kanssa samaan rekisterinpitäjään kuuluvassa viranomaisessa.

Oikeussuojaedellytystä ei saman lainkohdan 2 momentin mukaan kuitenkaan sovelleta, jos automaattisella ratkaisulla hyväksytään asianosaisen vaatimus, joka ei koske toista asianosaista.

Automaattisen ratkaisumenettelyn oikeussuoja vaatimus ei koske oikeushenkilöön kohdistuvaa ratkaisutoimintaa. Niiltä osin kuin automaattisen ratkaisumenettelyn kohteena on yrityksiä, oikeussuojaedellytystä ei sovelleta.

Silloin kun automaattisen ratkaisumenettelyn kohteena on yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiva luonnollinen henkilö, oikeussuojaedellytys ei koske asioita, joissa asiakkaan vaatimus hyväksytään, mikäli se ei koske muita asianosaisia. Käyttöönottopäätöksen kohteena olevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä annetaan vain asiakkaan vaatimukset hyväksyviä ratkaisuja, jotka eivät koske muita asianosaisia. Suomalaiselle yksityiselle elinkeinonharjoittajalle myönnetään hakemuksesta sen tarvitsema rekisteröinti. Päätöksellä ei ole vaikutuksia muihin toimijoihin. Näin ollen asiaa ei koske hallintolaissa säädetty automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytys.

Asiakkaan vaatimuksen mukaisiin ratkaisuihin on kuitenkin näissäkin tapauksissa käytettävissä oikaisuvaatimushakemahdollisuus, koska tullilain 88 §:n 1 momentin mukaan Tullin päätökseen saa vaatia oikaisua Tullilta.

Automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittaminen

Automaattisesta ratkaisemisesta on hallintolain 53 g §:n 1 momentin mukaan ilmoitettava päätöksenteon kohteelle. Säännöksen mukaan hallintopäätökseltä on käytävä ilmi, jos asia on ratkaistu automaattisesti, sekä tieto siitä, missä tiedonhallintolain mukainen käyttöönottopäätös on saatavissa. Saman pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitetut tiedot sekä tieto automaattisen ratkaisun perusteena olevista tiedoista on kuitenkin annettava asianosaiselle muulla tavoin viimeistään asian käsittelyn päättyessä, jos asiassa ei muun lain perusteella anneta hallintopäätöstä. Saman pykälän 3 momentin mukaan hallintolain 44 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyä vaatimusta lisätietoja antavan henkilön nimen ilmoittamisesta ei sovelleta asiassa, joka on ratkaistu automaattisesti. Hallintolain 44 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädettyä vaatimusta sellaisten yhteystietojen ilmoittamisesta, josta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä, sovelletaan.

Käyttöönottopäätöksen kohteena olevassa ratkaisumenettelyssä automaattisesta ratkaisemisesta ilmoitetaan päätöksenteon kohteelle.. Rekisteröinnistä ei synny kirjallista päätösasiakirjaa, joten asian automaattinen ratkaiseminen ilmoitetaan sähköpostiviestillä . Sähköpostiviestillä ilmoitetaan myös automaattisen ratkaisun perusteena olevat tiedot. Lisäksi niiltä ilmenee tieto siitä, mistä käyttöönottopäätös on saatavissa. Käyttöönottopäätös on saatavilla Tullin verkkosivuilta sekä pyynnöstä sähköpostin tai postin välityksellä. Yhteystiedot, josta asianosainen voi pyytää lisätietoja päätöksestä, ilmoitetaan myös sähköpostiviestillä . Yhteyspisteenä on TH.EORI@tulli.fi.

2.4 Tiedonhallintalaissa säädetty edellytykset

Tehtäväjaon dokumentointi

Viranomaisen on tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentin mukaan dokumentoitava lain 6 a luvussa säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjako.

Tulli on dokumentoinut tiedonhallintalain 6 a luvussa säädettyjen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa ja käyttöä koskevien velvollisuuksien toteuttamisesta vastuussa olevien henkilöiden tehtäväjaon erilliseen dokumenttiin. Tehtävänjaon perusteena ovat Tullin työjärjestykset, sisäiset ohjeet, määräykset ja sopimiset sekä henkilöiden työnkuvat.

Käsittelysääntöjen dokumentointi

Viranomaisen on tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentin mukaan varmistettava, että automaattisen ratkaisumenettelyn käsittelysäännöt dokumentoidaan riittävän selkeästi ja kattavasti niin, että niiden lainmukaisuus voidaan osoittaa. Käsittelysäännöistä on käytävä erityisesti ilmi, miten ratkaisumenettelyn syrjimättömyys varmistetaan, miten asia selvitetään riittävästi ja asianmukaisesti, mukaan lukien kuuleminen, ja miten ratkaisu perustellaan tai miksi se voidaan jättää perustelematta.

Tulli on dokumentoinut käyttöönottopäätöksen kohteena olevaa automaattista ratkaisumenettelyä koskevat käsittelysäännöt erilliseen dokumenttiin. Käsittelysääntödokumentaatiosta ilmenee

automaattisen ratkaisumenettelyn kaikki vaiheet, joilla on vaikutusta asian ratkaisemiseen. Käsittelysäännöistä ilmenee, milloin asia ohjautuu automaattisesti ratkaistavaksi, eli automaattisen ratkaisemisen valikointitekijät. Lisäksi on kuvattu, missä tilanteissa asian käsittely ohjautuu pois automaattisesta prosessista luonnollisen henkilön ratkaistavaksi.

Käyttöönottopäätöksen kohteena olevan ratkaisumenettelyn käsittelysäännöissä on kuvattu menettelyyn sovellettava lainsäädäntö.

Käsittelysäännöissä on kuvattu, miten ratkaisumenettelyn syrjimättömyys varmistetaan, eikä sovelluksen tarkoituksien mukaan syrjintää voi ilmaantua. Syrjimättömyyden varmistaminen on arvioitu suhteessa hallinnon oikeusperiaatteisiin (hallintolaki 434/2003 6 §), perus- ja ihmisoikeuksien turvaamiseen (perustuslaki 731/1999 22 §), yhdenvertaisuuteen (perustuslaki 731/1999 6 §), yhdenvertaisuuden edistämismääräyksiin (yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 5 §), tasa-arvon edistämismääräyksiin (laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 609/1986 4 §), syrjinnän ja vastatoimien kieltoihin (yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 3 luku, laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 7 §) ja Suomen kansainvälisiin velvoitteisiin. Dokumentaatioissa on kuvaus siitä, miten Tulli on varmistanut käytettävien käsittelysääntöjen syrjimättömyyden sellaisissa tilanteissa, joissa asiat valikoituvat automaattiseen ratkaisumenettelyyn asianomaiseen liittyvien syiden vuoksi.

Käsittelysäännöissä on kuvattu, miten asia selvitetään riittävästi ja asianmukaisesti. Asian riittävän selvittämisen dokumentaatiosta ilmenevät asian ratkaisussa käytetyt tiedot ja tietolähteet sekä tietojensaantitapa, tietojen ajantasaisuuden ja virheettömyyden varmistaminen, kuulemisen toteuttaminen, kuulemisessa saatujen tietojen käsittely menettelyssä sekä perustelut kuulemismääräyksiin poikkeamiselle.

Käsittelysäännöissä on kuvattu myös, miten ratkaisu perustellaan.

Tiedonhallintalain 28 a §:n 3 momentissa on edellytetty, että viranomainen merkitsee dokumentaation muodostaviin asiakirjoihin hyväksymispäivämäärän sekä asiakirjan hyväksyjän, jonka tehtävänä on tarkastaa asiakirjan sisällön lainmukaisuus. Käyttöönottopäätöksen kohteena olevan ratkaisumenettelyn käsittelysääntöjen dokumentaation lainmukaisuus on tarkastettu. Tarkastaja on merkinnyt asiakirjaan hyväksymispäivämäärän ja nimensä.

Tiedonhallintalain 28 a §:n 3 momentissa on lisäksi edellytetty, että viranomainen säilyttää hyväksytyt asiakirjat vähintään viisi vuotta automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien. Tiedonhallintalain 28 a §:n 4 momentin mukaan viranomaisen on varmistettava, että vähintään viiden vuoden ajan asian ratkaisemisesta voidaan osoittaa, millä käsittelysäännöillä yksittäinen asia on ratkaistu automaattisesti ja missä vaiheissa luonnollinen henkilö on osallistunut asian käsittelyyn. Tulli on varmistanut säilytysvelvollisuuden ja osoitusvelvollisuuden toteutumisen säilyttämällä käsittelysääntödokumentaation vähintään laissa säädetyn ajan. EORI-rekisteröinnin tiedot säilytetään voimassaoloaika +10 vuotta.

Laadun varmistaminen

Viranomaisen on tiedonhallintalain 28 b §:n 1 momentin mukaan varmistettava ennen automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöönottoa ja menettelyä käytön aikana muutettaessa, että menettely vastaa 28 a §:n 2 momentissa tarkoitettua dokumentaatiota eli käsittelysääntöjä. Viranomaisen on saman pykälän 2 momentin mukaan varmistettava hyvä kielenkäyttö automaattisesti laadittavissa asiakirjoissa, jotka annetaan asianosaiselle. Laadun varmistamisen keskeiset toimenpiteet on 3 momentin mukaan dokumentoitava. Viranomaisen on 4 momentin mukaan nimettävä automaattisen ratkaisumenettelyn laadun varmistamisesta vastuussa oleva henkilö.

Tulli on varmistanut käyttöönottopäätöksen kohteena olevan ratkaisumenettelyn laadun ennen käyttöönottoa etukäteisin laadunvarmistuksen toimenpitein. Ratkaisumenettelyn on varmistettu toimivan lain ja ennalta määriteltujen vaatimusten mukaisesti sekä tuottavan asianmukaisen asiankäsittelyn vaatimukset täyttäviä ratkaisuja. Ratkaisumenettelyn on varmistettu vastaavan etukäteen määriteltäjä käsittelysääntöjä ja käsittelysäännöt osoittavaa dokumentaatiota. Laadunvarmistamisen keinoina ovat tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuuden todentavat hyväksymistestausmenettelyt, jotka toteutetaan etukäteen suunnitelman mukaisesti. Ratkaisumenettelyssä muodostuvien, asiakkaalle annettavien päätösasiakirjojen hyvä kielenkäyttö on varmistettu kielenhuollollisin toimenpitein ja kieltä huolletaan säännöllisesti. Keskeiset laadunvarmistuksen toimenpiteet on dokumentoitu laadunvarmistamisen asiakirjaan. Laadunvarmistamisesta vastaavat henkilöt on nimetty.

Laadunvalvonta ja virhetilanteiden käsittely

Viranomaisen on tiedonhallintalain 28 c §:n 1 momentin mukaan valvottava automaattisesti ratkaistavien asioiden laatua ja sisällöllistä virheettömyyttä sekä hallittava automaattiseen ratkaisumenettelyyn liittyviä riskejä käyttöönoton jälkeen. Viranomaisen on saman pykälän 2 momentin mukaan ryhdyttävä viipymättä korjaaviin toimenpiteisiin, jos automaattisessa ratkaisumenettelyssä havaitaan virhe, jolla voi olla vaikutus ratkaisun sisältöön, ja havaittu virhe, sen vaikutukset ja virheen korjaamista koskevat toimenpiteet on dokumentoitava. Viranomaisen on 3 momentin mukaan nimettävä automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvalvonnasta ja virhetilanteiden käsittelystä vastuussa oleva henkilö.

Tulli toteuttaa käyttöönottopäätöksen kohteena olevan automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvalvonnan käyttöönoton jälkeen etukäteen suunnitelman mukaisesti. Suunnitelma on dokumentoitu laadunvarmistuksen toimenpiteisiin laadunvalvontasuunnitelmaan.

Laadunvalvontasuunnitelmassa valvonnan keinoiksi on määriteltä automaattisen ratkaisumenetelmän tuottamien päivä- ja kuukausikohtaisten yhteenvetolistojen manuaalinen tarkastus. Lisäksi virkailijat käyttävät samaa yhteissähköpostia kuin automaattinen ratkaisumenetelmä, jolloin virkailijoilla on suora näkymä ratkaisumenettelyn toimintaan. Valvonnan tulokset dokumentoidaan. Jos käyttöönottopäätöksen kohteena olevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä havaitaan ratkaisun sisältöön mahdollisesti vaikuttava virhe, dokumentoidaan havaittu virhe, sen vaikutukset ja sen korjaamista koskevat toimenpiteet. Tulli on nimennyt käyttöönottopäätöksen kohteena olevan

automaattisen ratkaisumenettelyn laadunvalvonnasta ja virhetilanteiden käsittelystä vastuussa olevat henkilöt.

Tiedottaminen

Viranomaisen on tiedonhallintalain 28 e §:n 1 momentin mukaan julkaistava voimassa oleva käyttöönottopäätös yleisessä tietoverkossa verkkosivustollaan.

Tulli julkaisee voimassa olevan käyttöönottopäätöksen verkkosivustollaan osoitteessa <https://tulli.fi/tutustu-tulliin/aineisto/automaattinen-paatoksenteko> . Käyttöönottopäätös on saatavilla myös sähköpostitse ja postitse, ja sen saamista koskevan pyynnön voi esittää puhelimitse, sähköpostitse ja postitse Tullin kirjaamoon. Jos automaattiseen ratkaisumenettelyyn tehdään sellaisia muutoksia, joissa käyttöönoton edellytykset on arvioitava uudelleen, Tullin verkkosivustolla julkaistaan kulloinkin voimassa oleva uusi käyttöönottopäätös. Aiemmat käyttöönottopäätökset ovat saatavilla pyynnöstä Tullin kirjaamosta.

Viranomaisen on tiedonhallintalain 28 e §:n 2 momentin mukaan tiedotettava asioiden automaattisesta ratkaisemisesta toimialallaan, automaattisen ratkaisumenettelyn käytön perusteista ja muista asiakkaan oikeuksien kannalta keskeisistä tiedoista 28 a §:n 2 momentissa tarkoitettuun dokumentaatioon, eli käsittelysääntöihin, ja käyttöönottopäätökseen perustuen. Tiedot on julkaistava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivustolla.

Tulli on tiedottanut tulliasioiden automaattisesta ratkaisemisesta verkkosivustollaan osoitteessa <https://tulli.fi/tutustu-tulliin/aineisto/automaattinen-paatoksenteko> . Lisätietoja automaattisesta ratkaisumenettelystä on saatavissa myös sähköpostitse, postitse ja puhelimitse Tullin kirjaamon kautta.

Tietojen käyttö

Viranomaisen on tiedonhallintalain 28 f §:n mukaan varmistettava riskiarvioinnin perusteella, että automaattisessa ratkaisemisessa hyödynnettävien tietojen ajantasaisuus ja virheettömyys varmistetaan asianmukaisin teknisin toimenpitein.

Tulli on varmistanut, että käyttöönottopäätöksen kohteena olevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä hyödynnettävien tietojen ajantasaisuus ja virheettömyys on varmistettu. Asianmukaiset toimenpiteet on määritelty perustuen riskiarviointiin, jossa on tunnistettu sellaiset olennaiset riskit, jotka voivat vaikuttaa automaattisessa ratkaisemisessa käytettävien tietojen ajantasaisuuteen ja virheettömyyteen. Ajantasaisuuden ja virheettömyyden varmistamisen toimenpiteinä ovat olleet tarpeelliseksi arvioidut tekniset toimenpiteet, joilla edistetään menettelyssä käytettävien tietojen laatua. Hakemus tehdään määrämuotoisella sähköisellä hakemuslomakkeella, joka ohjaa tarvittavien tietojen antamiseen. Lomaketta ei voi keskeneräisenä lähettää. Hakijan perustiedot tarkastetaan YTJ:stä ja hänen tarpeensa EORI-numerolle Tullin asiakasrekisteristä (varmistetaan ettei hakijalla jo on EORI-numeroa). Lisäksi varmistetaan, että hakijan kotipaikka on

suomalainen kaupunki tai kunta. Koska tietolähteinä toimivat viranomaisten eri rekisterit, on niiden luotettavuus on hyvällä tasolla ja riski mahdollisille virheille pieni. Epäonnistunut validointi palauttaa virheen, jolloin asia siirtyy manuaaliseen käsittelyyn, eikä sitä silloin enää palauteta automaattiseen ratkaisumenettelyyn. Näin ollen riskit liittyvät lähinnä teknisiin häiriöihin, ja tieto niistä välittyy käytännössä automaattisesti virkailijoille, jolloin kokonaisriski on hyvin pieni. EORI-rekisteröinnin tiedot pysyvät sellaisenaan, kunnes toimija hakee niihin muutosta, tai yritys lakkaa olemasta.

2.5 Tietosuojasääntely

Automaattisen ratkaisemisen edellytykset

Automaattisen ratkaisumenettelyn tulee täyttää myös tietosuoja-asetuksessa säädetty edellytykset silloin, kun päätöksenteko kohdistuu luonnollisiin henkilöihin. Tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta.

Tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 1 kohdan mukaan rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta sellaisen päätöksen kohteeksi, joka perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn ja jolla on häntä koskevia oikeusvaikutuksia tai joka vaikuttaa häneen vastaavalla tavalla merkittävästi. Artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan 1 kohtaa ei sovelleta, jos päätös on hyväksytty rekisterinpitäjään sovellettavassa unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa vahvistetaan myös asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi. Käsittelystä ilmoittaminen rekisteröidylle ja tämän oikeus vaatia ihmisen osallistumista tietojen käsittelemiseen ovat tällaisia asianmukaisia aina sovellettavia suojatoimia tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 71 perustelukappaleen mukaan.

Luonnolliseen henkilöön kohdistuva automaattinen päätöksenteko on kansallisesti hyväksytty hallintolain 8 b luvun 53 e §:ssä. Asianmukaiset suojatoimenpiteet on vahvistettu hallintolain 53 f §:ssä, jossa on säädetty automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytys luonnollisille henkilöille, sekä 53 e §:ssä, jossa on säädetty automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta, niin luonnollisille kuin oikeushenkilöillekin. Kansallinen lainsäädäntö mahdollistaa automaattisen ratkaisemisen EU:n yleisessä tietosuoja-asetuksessa säädetystä luonnollisiin henkilöihin kohdistuvasta automaattipäätösten lähtökohtaisesta kiellosta huolimatta suojatoimiedellytysten täytyessä.

Käyttöönottopäätöksen kohteena olevassa automaattisessa ratkaisumenettelyssä päätöksenteon kohteena voi olla yksityisenä elinkeinoharjoittajana toimiva luonnollinen henkilö. Niiltä osin kuin automaattisen ratkaisemisen edellytykset liittyvät päätöksenteon kohteena oleviin muihin toimijoihin kuin luonnollisiin henkilöihin, tietosuoja-asetuksen sääntelyä ei sovelleta.

Oikeus vaatia ihmisen osallistumista

Tietosuoja-asetuksessa suojakeinona on rekisteröidyn (luonnollisen henkilön) oikeus vaatia ihmisen osallistumista tietojen käsittelyyn. Kansallisessa lainsäädännössä oikaisuvaatimuksen tekemisen oikeussuojakeinon käyttömahdollisuutta on edellytetty päätöksenteon kohdistuessa luonnolliseen henkilöön ja vain tämän vaatimuksen vastaisesti ratkaistuille asioille. Säännösten valmistelussa on katsottu, että silloin kun asianosaisen vaatimus hyväksytään vaaditulla tavalla, ei asianosaisella voida katsoa enää olevan tietosuoja-oikeudellisen suojan tarvetta saada päätöstä ihmisen käsiteltäväksi (HE 145/2022 vp, s. 154).

Käyttöönottopäätöksen kohteena olevaa automaattista ratkaisumenettelyä ei käytetä silloin, jos asiaa ei ratkaista asiakkaan vaatimuksen mukaisesti. Automaattisen päätöksenteon kohteena olevalla yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimivalla luonnollisella henkilöllä ei näin ollen Tullin arvion mukaan ole tietosuoja-oikeudellisen suojan tarvetta saada päätöstä ihmisen käsiteltäväksi. Asiakas voi kuitenkin tällöinkin hakea ratkaisuun muutosta oikaisuvaatimuksella.

Siltä osin kuin käyttöönottopäätöksen kohteena oleva ratkaisumenettely kohdistuu oikeushenkilöihin, Tullin arvion mukaan sillä ei ole tietosuoja-asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuja luonnolliseen henkilöön kohdistuvia oikeusvaikutuksia tai vastaavia merkittäviä vaikutuksia eikä näin ollen myöskään tietosuoja-oikeudellista suojaustarvetta.

Rekisteröidyn informointi

Tietosuoja-asetuksessa edellytettynä suojatoimena on myös käsittelystä ilmoittaminen rekisteröidylle. Rekisteröityä tulee ennakollisesti informoida siitä, että hän on aloittamassa asiointia, joka saattaa päättyä automaattiseen ratkaisemiseen. Rekisterinpitäjän informointivelvollisuudesta on säädetty tietosuoja-asetuksen 12, 13 ja 14 artiklassa. Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröityä on informoitava helposti havaittavalla ja helposti ymmärrettävällä tavalla sekä selkeällä ja yksinkertaisella kielellä tiedonkeruun alkamishetkellä.

Tulli on toteuttanut rekisteröidyn informoimisen suojatoimen ilmoittamalla asiointitapahtuman aluksi automaattisen ratkaisemisen mahdollisuudesta. Asiakasta informoidaan tiedonkeruun alkamishetkellä siitä, että hän on aloittamassa asiointia, jossa asia voidaan ratkaista automaattisesti. Lisäksi automaattisesta ratkaisemisesta on informoitu tietosuoja-asetuksen mukaisella Tullin tietosuojaoselosteella. Jälkikäteinen informointi on toteutettu automaattisesti ratkaistun asian ratkaisun johdosta annettavassa sähköpostiviestissä hallintolain 53 e §:ssä säädetyllä tavalla.

Lisäksi Tullin Lupapalveluiden tietosuojaoselosteella on informoitu henkilötietojen käsittelystä EORI-rekisteröinneissä.

Tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi

Tietosuoja-asetuksen 35 artiklassa on säädetty tietosuojaa koskevan vaikutustenarvioinnin tekemisestä. Mainitun artiklan 1 kohdan mukaan rekisterinpitäjän on ennen käsittelyä toteutettava

arviointi suunniteltujen käsittelytoimien vaikutuksista henkilötietojen suojalle, jos tietäntyyppinen käsittely etenkin uutta teknologiaa käytettäessä todennäköisesti aiheuttaa – käsittelyn luonne, laajuus, asiayhteys ja tarkoitukset huomioon ottaen – luonnollisen henkilön oikeuksien ja vapauksien kannalta korkean riskin. Tulli ei ole tehnyt käyttöönottopäätöksen kohteena olevasta automaattisesta ratkaisumenettelystä tietosuoja-asetuksen 35 artiklan mukaista vaikutustenarviointia, sillä suunniteltu käsitelty ei erityisesti huomioiden menettelyssä käsiteltävät henkilötiedot (yrityksen yhteyshenkilön sähköpostiosoite, mahdollisesti yrityksen nimi ja y-tunnus, jos kysymyksessä toiminimi) todennäköisesti aiheuta korkeaa riskiä rekisteröityjen oikeuksille ja vapauksille. Harkinnassa on konsultoitu myös Tullin tietosuojavastaavaa.

3 Luettelo käyttöönottopäätöksen perusteena olevista asiakirjoista

Käyttöönottopäätöksen perusteena ovat seuraavat asiakirjat:

- tiedonhallintalain 28 a §:n 1 momentissa tarkoitettu tehtäväjaon dokumentaatio
- tiedonhallintalain 28 a §:n 2 momentissa tarkoitettu käsittelysääntöjen dokumentaatio
- tiedonhallintalain 28 b §:n 3 momentissa tarkoitettu laadunvarmistamisen dokumentaatio
- tiedonhallintalain 28 c §:n 2 momentissa tarkoitetun laadunvalvonnan ja virhetilanteiden käsittelyn dokumentaatio (suunnitelma)
- tietosuoja-asetuksen mukainen tietosuojan vaikutustenarviointi

4 Säilytys

Tätä käyttöönottopäätöstä säilytetään vähintään viisi vuotta automaattisen ratkaisumenettelyn käytöstä poistamista seuraavan kalenterivuoden alusta lukien, siten kuin tiedonhallintalain 28 d §:n 3 momentissa on säädetty.

5 Muutoksenhaku

Tähän käyttöönottopäätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Valituskielto perustuu oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 6 §:n 2 momenttiin.

6 Yhteystiedot

Käyttöönottopäätöstä ja automaattisen ratkaisumenettelyn käyttöä koskevia lisätietoja on saatavilla Tullin kirjaamon kautta sähköpostitse kirjaamo@tulli.fi, puhelimitse +358 (0)295 527 000 tai postitse Tulli, PL 512, 00101 Helsinki.

7 Päätöksentekijä

Asiakkuus- ja veronkantoyksikön työjärjestyksen mukaan Lupakeskus vastaa sille erikseen määrättävien lupien ja rekisteröintien prosesseista sekä järjestelmistä:

hakemusten ja rekisteröintien käsittelystä, myöntämisperusteiden arvioinnista, lupien myöntämisestä, lupaseurannasta sekä lupiin liittyvistä kansainvälisistä virka-apupyynnöistä. Tämän päätöksen esittelijä on tulliyli tarkastaja Sture Skinnar ja ratkaisija on veronkantopäällikkö Sari Bjong.

[Sari Bjong, veronkantopäällikkö]

[Sture Skinnar, tulliyli tarkastaja]

